Ч. 8 Середа 13 (25) січня 1899. Рік IX

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої".

Передплата у Львові в агенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Старостствах на провінциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.
З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Новий гр. кат. Митрополит львівский.

Осиротїла по смерти бл. п. Кардинала Сембратовича львівска митрополія і гр. кат. церков в нашім краю мають вже нового Владику. Як вже звістно з вчерашної телеграми, Є. Вел. Цїсар рішенем з дня 28 грудня 1898 іменував галицким Митрополитом дотеперішного станїславівского епіскопа Преосьв. Юліяна Куїловского.

Слава сьвященослужителя незвичайних честнот, слава чоловіка знаменитих прикмет, мужа вірного сьв. Церкві попереджує достойного князя Церкви, котрий в рядї гр. кат. епіскопів займає перше місце. Впреосьв. Юліян Куїловский родив ся в 1826 р. в Конюшках королївских яко син гр. кат. приходника; студиї теольоґічні кінчив в роках 1850—1854 в семінариї сьв. Сульпіцпя в Парижи а по висьвященю був довгі лїта душпастирем і переходив постепенно всї чини духовної ерархії: був сотрудником, парохом, віцедеканом, деканом, а наконець ґреміяльним крилошанином перемиской капітули. Ставши крилошанином мав нагоду познакомити ся зі всїлякими відділами працї свого званя; був ректором епіскопскої семінариї, референтом конзисторским, екзамінатором нросинодальним, парохом капітули і деканом перемиским, а всюди взірцево сповняв свій обовязок і розвивав як наууспішнїйшу дїяльність. В 1887 одержав перше достоїньство пралатури в новоутвореній гр. кат. епіскопскій капітулї в Станїславові, а в 1889 став суфраґаном і препозитом капітули в Перемишли, а відтак Найв. рішенем з дня 3 серпня 1891 р. наступило іменоване его епіскопом в Станиславові.

На епіскопскім престолї в Станїславові проявили ся вповнї всї красні прикмети его характеру. Рідка побожність, повне благородности успособлене, переконаня строго католицкі, велика постійність засад, великий такт і згідливість в справах партийних і національних а наконець многостороннє образоване і богатий досьвід — ото головні черти характеру нового Митрополита. Особисті вимаганя можливо найменші, посунені аж до аскетизму; жертволюбивість на цїли публичні, як того доказом станїславівска катедра, на котру жертвував великі суми зі своїх особистих доходів — величезна. Не дивниця, що умів позискати собі симпатию і поважане не лиш руского духовеньства, але й всего населеня.

Впреосьвященний Владика мимо глубокої старости обнимає кріпкий духом керму своєї епархії; нехай же кермує нею як найдовше в тім дусї католицким, любови і згоди, який був сьвітилом для него в цїлім его житю.

Вісти полїтичні.

Розійшла ся чутка, що у Відни лагодить ся якась акция порозуміня. Орґани всїх партий нїмецких витають сю акцию прихильно, за то молодоческі партиї противні їй. Справу сю обговорює також і Fremdenblatt а беручи її в звязи з близьким відроченем Ради державної пише: Гадка акциї в цїли порозуміня есть предметом загальної дискусиї. З ріжних сторін доносять згідно, що заким розпічне ся та акция, Рада державна буде відрочена. — З того знов, що пишуть Narod. Listy, виходило би, що якась ґрупа Поляків в Колї польскім пре до згоди і союза з Нїмцями.

Берлиньска Post в листї з Відня доказує, що ще нїколи так як тепер не було ясно видко, що Рада державна в своїм теперішнім станї не в силї впливати корисно на поступ акциї угодової. Згадана ґазета видить в сподїванім відроченю Ради державної прояву важного звороту. В міродайних кругах зрозуміли остаточно, що всякі проби порозуміня мусять неудавати ся, доки угода не есть залагоджена. Угода однакож в виду нездібности парламенту до роботи дасть ся перевести на основі §. 14-го. Поведене акциї, змагаючої до порозуміня, буде в значній мірі зависїти від результату нарад нїмецких партий над спільною народно-полїтичною проґрамою. Наради ті мають розпочати ся нинї і не будуть перервані відроченем Ради державної.

Підчас вчерашної дебати над буджетом мінїстерства справ заграничних у французскім парляментї промавляв також мінїстер справ заграничних Делькас і сказав, що Франция була першою, котра згодила ся на мирне предложене царя і зробила все, що до неї належало, щоби справа кретийска була залагоджена без нїяких конфліктів грізних для европейского мира. Говорячи о справі Фашоди зазначив мінїстер, що залагодив єї в дусї миролюбовім, бо уважав за патріотичний обовязок уникати конфлїкту, котрий міг би був стати ся нещастем для цїлого сьвіта, і забрати нерозмірно богато жертв. Мінїстер закінчив тим, що позаяк приготовлюють ся великі переворота, Франция мусить держати ся обачної полїтики, а правительство мусить мати за собою тревалу підпору парляменту.

---

8)

В ДЖУНҐЛЯХ.

(З англійского — Ред'ярда Кіплїнґа).

(Дальше).

Мавґлїму, що зріс у звичаях джунґлїв, такий спосіб житя не міг сподобати ся. Було то вже попад вечір, коли малпи привели его до міста. Отже замість піти на спочинок, як то Мавґлї по трудах дня був би охотно зробив, они подали собі руки і завели рожевий танець, при котрім вигойкували як скажені. Одна з малп виголосила довгу бесїду, і оповістила малпячому народови, що взяте Мавґлїго в неволю означає велику зміну в історії Бандарльоґів, бо Мавґлї покаже їм, як плете ся загату від вітрів і дощу з прутя і тростини. Роля учителя була для Мавґлїго щось нового; він взяв ним скорше якісь повзаючі ростини до рук і зачав їх сплїтати разом. Малпи придивляли ся тому хвильку, а відтак стали чухати ся та кривити ся і наслїдували его, але вже за кілька хвиль то їм навкучило ся і они почали одні других сїпати за хвости та розбігли ся серед сварки і криків.

— Менї хоче ся вже їсти — відозвав ся Мавґлї наконець. — Я тут чужий в сих сторонах джунґлїв. Або дайте менї повечеряти, а нї, то позвольте менї, щоби я сам щось собі сполював.

Двайцять чи трийцять малп кинулось заразом, щоби ему принести оріхів або диких мельонів, але по дорозї завели сварку і стали гризти ся, а коли бійка скінчила ся, они вже й забули, за чим пішли. Мавґлїго боліло ціле тїло, так ему досадили. Коли же ще й в порожнім черевi зачало ему гуркотїти, взяла его злість і він пустив ся по опустілім містї та викрикував ловецким покликом чужинця. Але нїхто ему не відповідав, і він побачив, що дістав ся дїйстно в якусь нужденну сторону. — Таки то правда, дїйстна правда, що менї розповідав Балю про тих Бандар-льоґів — подумав він собі. — Они не мають нїяких законів, нїякого поклику ловецкого, нїякого проводиря — плетуть лиш дурниці і не уміють нічого робити лиш тягати ся за чуприну та искати ся. Коли тут умру з голоду або згину нужденно, то таки зовсїм моя в тім вина. Але треба менї пробовати вернути до мого племени. Балю певно мене набе, але то таки лїпше, як волочити ся дальше з сими дурними Бандарльоґами.

Ледви що він дїйшов до мурів міста, як малпи здогонили его знову і завернули. Они казали ему, що він навіть не знає того, який він щасливий, що знаходить ся між ними і стали его щипати, щоби научити его вдячности. Мавґлї лиш закусив зуби і не відозвав ся анї словом, та пішов з малпами до тераси повисше того резервоара з червоного пісковатого каменя, що був наповнений мутною водою. Тут стояли останки якоїсь альтанки з білого мармору; із розсипавших ся вже вікон споглядала колись королева, що померла більше вже як сто лїт тому назад на цвитучий город. Баня на нїй не могла вже удержати ся і завалила ся та засипала камінем підземний коритар, котрим ішло ся до палати. Мури були штучно попрорізувані, а прекрасно повитинані, чудові арабески були виложені аґатом і синими, зеленими та червоними камінцями. Коли місяць вийшов з поза горбів, то сьвітло его падало крізь ті отвори і малювало на земли чорні як аксамит гладонькі тїни, що виглядали мов яка вишивка на срібнім днї.

Мимо того, що Мавґлї чув в собі кожду кісточку, і мимо того, що був голоден і утомлений, не міг здержати ся від сьміху, коли Бандар-льоґи — двайцять нараз — стали ему доказувати, який они мудрий, великий, доброго серця нарід, а який з него дурак, що він хоче їх покинути. — Ми нарід могучий. Ми вільний нарід. Ми найбільший нарід на сьвітї. Ми найвеличавійший нарід на всї джунґлї. Ми всї так кажемо і длятого мусить то бути правда! А що ти чоловік новий і можеш наше посланнє передати людем в джунґлях, щоби они на будуче нас поважали, то ми тобі розкажемо все докладно про наш великий нарід.

Мавґлї не противив ся тому і длятого почали малпи збирати ся сотками а сотками на терасї, щоби послухати славословія своїх сьпіваків, а коли який із бесїдників перестав

Новинки.

Львів дня 24-го січня 1899.

— З перемиской епархії. Презенти одержали оо.: Петро Мекелита на Прусик, дек. сяніцкого, Стеф. Киричиньский на Дашівку, дек. устрицкого, Мих. Феціца на Новицю, дек. біцкого. — Сотрудництва одержали оо.. Яків Яхно в Ричигові, дек. горожаньского, Георг. Геньоровский в Самборі, Ів. Ковальский в Спасові, Петро Гарасимчук в Вербіжи, дек. горожаньского.

— З Долинщини пишуть нам: Дня 16-го січня с. р. зібрали ся в уряді громадскім в Човганах всі ті господарі, що служили при ц. к. армії, щоби нарадити ся, в який спосіб почтити торжество надїленя їх ювілейними медалями. На предложенє писаря громадского і провізора церковного ухвалено упросити місцевого сьвященика, аби дня 19-го січня відправив Службу Божу за Найяснійшого Пана. — Дня 19-го січня рано дали ся чути коло церкви вистріли з моздірів і около 10-ої години церков наповнила ся народом. Всї надїлені медалями стояли напереді в рядах, держачи сьвічки. По богослуженю за проводом о. духовного, відсьпівав нарід трикратне многолїтство Є. В. Цїсареви і гимн народний. При тій нагоді не забуто також за Покійну нашу Цїсареву і відправлено парастас, а нарід був до сльоз тронутий. По богослуженю виступив з промовою писар громадский і гарно промовив до зібраного народу, поясняючи значінє ювілейного медалю, що кождої хвилї приводить нам на память особу Найяснійшого Пана і торжество річниці Єго 50-лїтного панованя. По тій промові нарід ще раз відсьпівав трикратне многолїтство а з моздірів роздали ся вистріли. Відтак в імени всїх зібраних подякував писар громадский Всч. о. Льву Гриневичеви за відправу Богослуженя і пригадав громадянам, що за починном о. пароха має побудувати ся на рік нова каплиця та візвав їх до складок на тую цїль. По скінченім торжестві розійшли ся зібрані в одушевленю домів.

— Нові стациї жандармериї утворено в Чернїеві, станиславівского повіта і в Бруховичах під Львовом.

— Загальні збори філії „Просьвіти“ в Бібрці відбудуть ся дня 2-го н. ст. лютого з такою програмою: 1) О 9-ій годині служба Божа в парохіяльній церкви; 2) о 11-ій годині збори в стражници: а) справозданє видїлу, б) реферат економічний дра Андроника Могильницкого з Рогатина, в) вибір нового видїлу, г) внесеня членів. На збори запрошує видїл філії всїх Русинів бобрецкого повіта.

— Любовна траґедия. Дня 20-го с. м. рано рознесла ся по Чернівцях вість, що в готели Russie застрілила ся молода пара. На день перед тим заїхав до згаданого готелю кадет, заступник офіцира зі Станиславова, Микола Томорук і молода панночка Камілія Розенкранц. Як в позісталих паперах стоїть, походить она з Відня, та що они обоє відбирають собі житє тому, що она терпить на невилїчиму слабість. Також знайдено при померших рахунок зі шпиталю, з чого знати, що К. Розенкранц була умово слаба. Тїло нещасливого самоубийника переняла комісия войскова, а трупа дївчини повезено до жидівскої трупарні.

— Волос знарядом муки. У Відни засуджено якусь Марию Петрович на два тиждні арешту за такий нелюдский поступок: Петровичева мешкала у швачки Отилїї Александер, а хотячи на ній пімстити ся, стиснула потайки еї тримісячній дитині один палець при нозі волосом, так, що дитина незвичайно терпіла, а нї мати нї лїкар не могли дійти, що їй есть. В однїй з безсонних ночий, коли мати носила дитину на руці, побачила на однім пальци темпу обручку набіглу кровію; побігла до лїкаря і так викрила ся цїла погана річ.

— Зробили собі справу. Зелїзничі робітники і сторожі, що стережуть складів дерева, підозрівали робітника Михайла Баращука о крадіж полїн. З тої причини напали его і побили до пів смерти, так, що ратунькова стация заосмотривши на борзї величезні рани на голові, відвезла его до загального шпиталя. О справі повідомлено полїцию.

— Пригода з револьвером. Іван Лебідка, робітник, родом з Оброшина, хотів вже від давна прийти в посїданє якогось стрільного оружия і в тій цїли виміняв перед кількома тиждями свій одинокий порядний сурдут у якогось ганделеса за старий зіпсований і цїлком нешкідний револьвер. Придбавши револьвер Лебідка забажав стати героем, тим більше, що нагода сама лучила ся. Іменно перед кількома днями зрадила его любка і перейшла на мешканє до его тяжкого ворога Сенька Пригоди. Зраджений задумав пімстити ся і нагнати невірній дівчині бодай порядного страху. В тій цїли пішов вчера вечером під вікно Пригоди і вицїлив револьвер в сторону залюбленої пари, не маючи впрочім ніяких злих намірів — лиш так собі.... для жарту. Невірна і еї любко побачивши оружиє в руках Лебідки чим скорше утїкли і дрожачи на цїлім тїлї опинили ся аж на інспекциї полїцийній жадаючи арештованя небезпечного чоловіка.

— Померли: О Корнилій Яцикевич, завідатель Хацовапя в деканаті скільскім, в груднн 1898 р., в 32-ім роцї житя, а 6-тім сьвященьства; — о. Михайло Лопатиньский, парох в Небилові, деканата перегиньского, по короткій недузї дня 21-го січня с. р. в 63-тім роцї житя.

— В справі виданя „Дяківского Гласа“. Від п. Теодора Янишевского, півця церковного в Зборові, одержалисьмо до поміщеня слїдуюче письмо: Редакция „Дяківского Гласа“ в Станиславові заявила в послїднім числї, що коли число передплатників не збільшить ся, то „Дяківский Глас“ перестане виходити. Редакция мала того року 50 зр. страти, не вчислюючи працї, котра була безплатна, а сего року при таким числї передплатників випалаби страта далеко більша, бо друкарня підвисшила цїну за друк по 6 зр. від кождого числа. На сю заяву осьміляю ся звернути увагу передовсїм наших честних дяків, а дальше всїх приятелїв людскої долї. Як звістно, „Дяківский Глас“ заступає інтереси всїх дяків, тої верстви нашої суспільности, котра приведена до порядку, много добра принесла би так церкві, як і народови. Він старав ся піднести стан дяківский морально і забезпечити материяльно, о школи для дяків, о бурси для тихже, о визначене для дяків платиз фонду релїґійного і прч. Колиж би „Дяківский Глас“ перестав виходити, то і цїле дїло готово пропасти... Власна ґазета дяківска есть для цїлого стану честию, повагою і відрадою. Тож кождий дяк повинен почувати ся до тої чести і обовязку, щоби інтересував ся власною справою і піддержував тоє видавництво, котре так сильно дбає о піднесенє дяківского стану, заступає его інтереси і боронить честь наших дяків. Ми всї півцї обовязані підпирати нашу власну часопись і показати то, що „Дяківский Глас“ есть дїйстно виразом всїх наших гадок, бажань і справедливих домагань і що ми всї солїдаризуємо ся з его поглядами і знаємо цїнити нашу честь. Отже в імя людскости нехай в першім ряді кождий півець старає ся, щоби „Дяківский Глас“ і на дальше виходив. А до того не богато треба. Передплата стоїть на цїлий рік 1 зр. а на таку суму і найбіднїйшого дяка стати. Нехай кождий дяк надішле того 1 зр. і то зараз, бо Редакция заявила, що тогди приступить до виданя, як буде таке число передплатників, котрим покриє ся кошти видавництва; а що многі дяки о видавництві може не знають, то нехай Всч. Отцї настоятелї зволять

на хвильку говорити, щоби відотхнути, то всї кричали разом: То правда! Ми всї можемо то потвердити!

Мавґлї, дрімаючи, кивав головою і зиркав зпід утомленого ока та казав: „Таки так!“ коли они его щось спитали. Але через цїлий той час гуділо ему в голові від того страшного крику. — Не що иншого, лиш Табакай, той шакаль, мусів їх покусати — подумав він собі — і они всї показили ся. То не що иншого, лиш водобоязнь, скаженість! Хиба-ж они нїколи не лягають спати? Ах, он там суне якась хмара! Коби-ж она була так велика, щоби заступила місяць, тогди міг би я спробовати, чи не далось би як втечи звідси! Ох, я так утомив ся, так утомив ся!

Як-раз на ту саму хмару споглядали і два добрі приятелї. То були Баґіра і Каа, що причаїли ся в засипаній до половини окопі під мурами міста, бо они знали, які то небезпечні малпи в більшій громаді, а они не хотїли, щоби їм їх похід неудав ся. Малпи мають лиш тогди відвагу, коли можуть сотками напасти на одного, а нїхто преці не виставляє ся на таку небезпечність.

— Я хиба піду до західного муру — шепнув Каа. — Там горб трохи запав ся і менї буде лекше зсунути ся; їм не удасть ся цїлою громадою вскочити менї на карк, але ти — ти — —

— Я то знаю дуже добре! — перебив ему Баґіра. — Коби лиш Балю вже прийшов! Та нїчого не поможе, треба буде робити, що дасть ся. Коли онта хмара заступить місяць, то я вибіжу на терасу. Они там ніби щось радять над нашим молоденьким.

— Добрих ловів! — сказав Каа завзято і посунув ся до західного муру. Случайно був мур в тім місци ще добре удержаний і треба було якогось часу, заким Каа виліз на гору по каміню.

Хмара закрила місяць. Як-раз коли Мавґлї здивований сам себе питав, яку дурницю малпи ще зроблять, зачуло его бистре ухо легенькі кроки Баґіри на терасі. Чорний пард виліз тихцем майже на сам верпок горба і кинув ся на купу малп, та став бити лабами на право і ліво, та кидати ся головою і тїлом наперед, не марнуючи часу кусанем. Бесїдники нараз замовкли і крик страху та злости понїс ся рядами, що збили ся були в густий клубок доокола Мавґлїго. Нараз роздав ся один голос: То лиш сам один! Убийте его! Розідріть его на кусні! — Як би хмара гнана вихром, що роздирає ся і знову сходить ся, вкрила чорна громада малп Баґіру, котрий качав ся, і стала его кусати і дерти, що аж сопіло. Пять чи шість вхопило Мавґлїго, та понесли его до альтани і там скинули его з запавшої ся банї до середини. Звичайний хлопець був би при тім тяжко побив ся, бо він злетїв з висоти більше як пятьнайцять стіп, але Мавґлї упав штучно просто на ноги, так, як то его Балю научив.

— Можеш там сидїти, аж ми розідремо твого доброго приятеля — крикнули малпи до него. — Пізнїйше витягнемо тебе звідтам і будемо з тобою бавити ся.... значить ся, коли їдовиті люди дадуть тобі ще жити.

— Ми одного роду, ти і я! Сссссс! — відозвав ся Мавґлї, удаючи борзо поклик гадин. А то ані на одну хвильку не було за вчасно. Він зачув доокола себе, як в розвалинах зашелестїло, затарахкало і засичало, і він повторив борзо ще два рази той поклик, щоби бути зовсїм безпечним.

— Таки так! — засичав якийсь десяток голосів. — Стій же тихо, малий братчику, і не рушай ся, бо нас розтолочиш! Сссссс!

Мавґлї стояв тихенько на своїм місци. Заглядав крізь отвори в мурі і прислухував ся шаленому крикови борби. Ах, від тих охриплих криків, від того рику, витя і сопіня аж мороз ішов ему по тїлї. Баґіра боров ся перший раз на житє і смерть.

— Балю мусить бути десь недалеко. Баґіра сам би не прийшов — подумав собі Мавґлї, а відтак крикнув на весь голос: До води Баґіро! Коти ся до ями з водою! Коти ся і пірни! До води!

Баґіра чув то, а знаючи, що Мавґлїму не стало ся нїчого, набрав нової відваги. Добувши послїдних сил, здобував собі крок за кроком дорогу до води. Аж ось із купи румовища край джунґлїв дав ся почути голос медведя Балю. Старий медвідь зробив що міг. — Баґіро! — крикнув він задиханий. — Я тут! Не дай ся! Я вже лїзу через мур! Зараз буду коло тебе. Агувора! Каміне крушить ся менї під ногами! Заждіть лиш, аж я до вас прийду.... я вам насиплю перцю у ваші погані писки, ви прокляті Бандар-льоґи!

Він гнав, що аж сопів, в гору на терасу — але ледви що показав ся, як і щез серед чорної хмари страшно воюючих малп. Він сів собі на задні ноги а передними вхопив тілько напастників, кілько лиш міг захопити та з лютою сердечностию притискав їх до свого серця

ласкаво вплинути, щоби і они до того діла, котре ся їх тикає, також причинили ся.

Письмо і гроші адресувати: Редакция „Дяківского Гласа“ в Станіславові.

Теодор Янишевский, в Зборові.

Господарство, промисл, торговля, гиґієна і вихованє.

Добрі ради.

Лагодьте ся завчасу до веспяних робіт і уложіть собі плян до них!

Сегорічна зима належить безперечно до найлагіднійших, які були в нашім столітю. Ледви що минула половина січня а вже маємо таке тепло, як буває звичайно в перших днях теплої весни — 10 до 12 степенів тепла на сонци. З инших країв, де звичайно в сій порі буває ще студінь, доносять, що там вже природа будить ся: верби вже попукали і багнітки (базьки) розвинули ся, в лїсах цвитуть вже синенькі підлїски (анемони) і вовче лико. Не можна сказати, щоби ще не було студени і побачимо, що ще лютий покаже, але можна майже вже на певно сказати, що великої студени не буде, бо земля не мала від чого дуже остудити ся, а сонце іде вже щораз висше і можна сподївати ся, що буде ранна весна. Длятого треба вже завчасу прилагодити ся до весняних робіт. Передовсім треба впорядкувати всї знаряди господарскі, щоби все було готове і в добрім стані, коли настане пора до роботи. Також треба завчасу подбати про всїляке насїнє, щоби було під рукою, коли буде потреба. Хто знає, чи деяку озимину не треба буде переорати, отже треба на то завчасу приготовити ся і знати, що на тім місци засїяти. Коло дому треба тепер все понаправляти, щоби опісля не тратити на то час, коли буде пильнїйша і важнїйша робота. В городі можна вже закладати розсадники і теплі скрині та копати, де земля підосхла. В садї треба пильно пообчищувати дерева і попідтинати галузе. Тепер також пора уложити собі плян до всеїевеснянної роботи. Лиш той може добре господарити, хто бере ся сьвідомо до роботи, з певним, добре з гори обдуманим і уложеним пляном. Розуміє ся, що не все можна так зробити, як то чоловік собі уложить, бо можуть настати якісь перешкоди, але як-раз ті перешкоди можна тим лекше побороти, коли господар бере ся з певним пляном до роботи.

— Впорядкована наука господарства. (I. Рільництво) — §. 21 а) Ручні знаряди господарскі повинні бути легкі, міцні, з тревалого материялу і так зроблені, щоби улекшали роботу. Знаряди тяжкі, тупі, невідповідно зроблені забирають богато сили і часу. До ручних знарядів господарских належить передовсім рискаль. Він єсть для города тим, чим плуг для ріллї. Такий рискаль, якого ще часто у нас уживають — лопата обкована сподом доокола зелїзною бляхою — єсть до нїчого. Такий рискаль лїзе зле в землю, вимагає богато роботи а відтак дуже борзо псуе ся; єго треба дуже часто направляти, прибивати бляху, а коли ще лопата сподом обломить ся, то він таки зовсїм до нїчого. Добрий рискаль повинен бути зелїзний, сподом острокінчасто заокруглений, не занадто широкий і з лїйкою на держак, а держак знов повинен бути вільховий, трохи вигнутий, сподом грубший, в горі тонший і з круглавою головкою, щоби на него можна вигідно рукою потиснути. Горішні береги рискаля повинні бути прості. Щоби рискаль на держаку міцно держав ся, треба єго так набивати: Держак затесує ся так, щоби він не зовсїм аж до самого спода лїйки від рискаля сягав; відтак намочує ся долїшний єго конець трохи у водї а лїйку розпалює ся в огни, щоби аж була брунатно червона і тогди вбиває ся рискаль на держак з цїлої сили та вкладає ся у воду, щоби розігріте зелїзо добре стягнуло ся і держак зловило. Наконець прибиває ся ще лїйку одним цьвяхом до держака. Щоби на рискаль можна ногою натискати, добре єсть дати собі у коваля доробити такий гак, котрий би в горі держав ся одного кінця рискаля, ішов вздовж рівного берега аж до держака, і тут закривляв ся в гору та ішов вздовж лїйки і повисше неї був прибитий до держака. — В парі з рискалем ідуть граблї до скородженя землї. Поперечка в граблях повинна бути чотирогранна, з твердого дерева, досить широка, щоби нею можна вигідно землю рівнати, а зубцї повинні бути зелїзні, трохи загнені до середини.

— Раннї бараболї. Господар на малім ґрунтї повинен з двох причин старати ся о то, щоби мати ранну городовину: раз длятого, що може єї легко і добре продати, а по друге, що може тогди лекше виживити себе і родину. Бараболя, як звістно, єсть у нас для біднїйших людий найважнїйшою поживою, отже вже з тої самої причини повинні би поменьші господарі старати ся о то, щоби мати як найраншу бараболю. Але ранна бараболя вимагає і значно лїпшого обробленя, як звичайна. Передовсім важна річ, щоби вибрати собі як найлїпші роди ранної бараболї і садити кілька родів разом, але окремо побіч себе, щоби коли случайно один хибне, був зараз другий. До найлїпших ранних бараболь належать т. зв. нїмецкі шестинедїльні, подовгасті жовтаві, або круглі синї і королева ранних (King of the Early) одна із найраннїйших бараболь, біла сипка і дуже добра. Щоби раннї бараболї добре удали ся, треба передовсїм на то уважати, щоби бараболї призначені до садженя, добре зівяли. Длятого в сїчни або лютім треба їх розстелити на лїсках в сухім холоднім і темнім місци, нехай добре зівянуть. Дальше треба для ранних бараболь вибрати в городі догідне місце, найлїпше місце положене до сонця, тепле і заслонене від вітру. Земля під такі бараболї мусить бути пухка і тепла. Мокра і студена земля зовсїм непридатна під ранну бараболю; найлїпше єсть не за тепла і не за пісна пісковата земля, а до гноєня найлїпший обірник зпід коров. Раннї бараболї не треба анї за густо, анї за глубоко садити; найлїпше рядками на 80 центиметрів від себе широкими. В місци, де має ся садити бараболю, дає ся трохи гною і вкриває ся землею. В так зроблені купки садить ся бараболї, котрі вже трохи скільчили ся, і вкриває ся їх доброю землею або компостом. Скоро виростуть вже па 10 до 15 центиметрів, підгортає ся їх перший раз а відтак ще два або й три рази. Добре єсть також по послїднім підгорненю вкрити купки обірником. По зібраню бараболь можна то місце засїяти або засадити якоюсь иншою городовиною.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Відень 24 сїчня. Presse доказує, що гостина Кольомана Селя у Відни і єго авдиєнция у Єго Вел. Цїсаря єсть доказом, що криза на Угорщинї єсть близька залагодженя.

Париж 24 сїчня. Трибунал касацийний переслухував вчера Естергазого. Приїзд єго до Парижа не викликав сензациї. Ходить чутка, що Естергази має при собі важні документи.

Штокгольм 24 сїчня. Зі взгляду на злий стан здоровля короля, поручено реґентию обох королївств наслїдникови престола.

Ганновер 24 сїчня. Ходить чутка, що кн. Юрий Вільгельм, наймолодший син кн. Кумберляндского має вступити яко офіцир до пруского войска, а відтак вступить на престол бравншвайґский в характері князя.

так, що они з поломаними ребрами падали на землю, а відтак став він бити доокола в гурму — хляп — таляп — як то коло парохода, що бє по водї. Ах! Щось талапнуло у воду. Голосне таляпанє дало знати, що то Баґіра перебив ся аж до резервоару з водою, куди малпи вже не могли за ним гнати ся. Пард задиханий лежав тепер у водї, виставивши лиш трошки голову з неї, підчас коли малпи бігали берегом і в безсильній злости танцювали доокола. Він чув, як старий медвідь бурмотів. Але що він міг вдїяти? Він лежав у водї і не був в силї прийти на поміч свому приятелеви. Коли собі то погадав, завив майже мимоволї взиваючи серед ночи гадини на поміч їх покликом, бо напудив ся, що Каа в послїднїй хвили утїк. — Ми одного роду, ти і я! Шш! Шш! Шш!

То крик чорного парда! Балю, хоч єму під напором малп не до сьміху було розсьміяв ся на весь голос. — Запамятав собі! — подумав він собі. — Чорний пард таки научив ся чогось від мого людского молоденького! І знов — хляп — талап — валив малпи по ребрах своїми лабами.

Каї саме що удало ся було перелїзти через західний мур; була то тяжка робота, бо під вагою єго тїла ломило ся камінє і з гуркотом спадало в долину. Тепер не було вже анї минути до страти. Він вив ся і вив ся, танцював то сюди то туди та кидав ся величезним колесом, щоби переконати ся, чи кождий цаль єго величезного тїла єсть досить гнучкий і пружкий. Через цїлий той час лютила ся борба а малпи так верещали, що аж захрипли. Манґ, лилик лїтав з одного місця на друге і розносив вісти о великій битві в джунґлях, аж наконець навіть Гаті, дикий і мовчаливий слонь, роздразнений затрубів та розбудив десь далеко поодинокі задрімавші малпи. Була то неспокійна ніч в джунґлях. Навіть деннї птицї на самотних галузках повитягали голови з під крил і стали слухати.

І ось прийшов Каа, в поспіху, голоден і жаднмй мести.

Боєва сила ужа пітона (сплуна) лежить в страшенній ударі голови, котру він з цїлим розмахом і силою величезного свого тїла висуває наперед. Подумай собі, що якийсь таран, якого давнїйше уживали до розбиваня мурів, або що ковальский молот, котрий важить тисяч фунтів, має в собі житє і що в єго довгім держаку єсть дух, котрий холоднокровно все обраховує і що він тому знарядови дає напрям, а зможеш собі більше менше уявити Каy, котрий стає до борби. Він був добрих трийцять стіп довгий, як знаєш, а уж сплун, довгий лиш на чотири або пять стіп може вже повалити дорослого чоловіка.

Перші свої удари виміряв Каа в саму середину клубка, який збив ся був доокола Балю — був то удар з замкненою пащею, в найбільшій тихости.... другого удару вже не було потреба. Малпи взяв ся невисказаний страх і они крикнули: Каа! То Каа! Втїкайте! Втїкайте! — і розбігли ся як жаби перед журавлем.

(Дальше буде).

За редакцию відповідає: **Адам Креховецкий.**

TYGODNIK ILLUSTROWANY

З роком 1899-им розпочинаємо 40-ий рік істнованя нашого письма, хотячого і дальше бути приятелем кождого дому.

Завдяки моральній і материяльній підпорі суспільности, наш „Tygodnik“, почавши від скромного початку, міг розширити ся і станути на рівній степени з подібними видавництвами цілої Європи.

По мисли засади; „Поводженє обовязує“, старати ся будемо й дальше поступати наперед, аби бути першими в ряді іллюстрованих письм.

Почавши від 1-го січня 1899 року **розширяємо значно додаток повістий** „Tygodnika“: **кождий передплатник** нашого письма, крім самого письма і дотеперішного додатку повістий, додаваного в аркушах і занимаючого найзнаменитші твори чужої літератури, **одержить**

без ніякої доплати

(анї за книжки, анї за їх пересилку)

12 томів письм

ГЕНР. СЄНКЕВИЧА.

Письма Сєнкевича вийдуть в новім, стараннім виданю, **виключно для передплатників** „Tygodnik-a illustrowan-ого“ і обіймуть — винявши спопуляризовану вже трильоґію —

всї новелї, повісти, листи з подорожий,

одним словом: цїлий доробок літератский знаменитого писателя, котрий здобув вже славу і популярність в цїлім сьвітї.

Кождий том **Бібліотеки СЄНКЕВИЧА** обнимати буде що найменше **10 аркушів**, формату звичайної 8-ки, **на добрім папері і добрим друком.** Загальне число томів буде около 30, містячих в собі слїдуючі твори Сєнкевича:

НОВЕЛЇ. Stary sługa. — Hania. — Szkice węglem. — Janko Muzykant. — Przez stepy. — Orso. — Z pamiętnika poznańskiego nauczyciela. — Komedya z pomyłek. — Za chlebem. — Latarnik.— Niewola tatarska.— Jamioł. — Bartek zwycięzca. — Ta trzecia. — Sachem.— Sielanka.— Walka byków w Hiszpanii. — Wspomnienia z Mariposy. — Z puszczy Białowieskiej. — Wycieczka do Aten.— Wyrok Zeusa. — Z wrażeń włoskich. — Organista z Ponikły. — U źródła. — Lux in tenebris lucet. — Bądź błogosławiona. — Pójdźmy za Nim.

ЛИСТИ З ПОДОРОЖИЙ по Америцї і Африцї. — Листи з Риму, Венециї і Парижа.

ЛИСТИ О ЗОЛЇ.

ДРАМАТ. Na jedną kartę. — Czyja wina?

ПОВІСТИ. Bez dogmatu. — Rodzina Połanieckich. — Quo vadis, повість з часів Нерона.

Тим способом в протягу кількох лїт, кождий передплатник „Tygodnik-a illustrowan-ого“, одержуючи річно звиж 120 аркушів найлїпших творів лїтератури польскої, стане властителем бібліотеки Сєнкевича, недоступної доси задля високої цїни для ширшого загалу читаючих.

Редактор: Др. ЙОСИФ ВОЛЬФ.

В слїдуючім роцї „Tygodnik“ друковати буде одночасно **дві повісти ориґінальні,** именно, крім

„KRZYŻAKÓW“ СЄНКЕВИЧА

зачнемо з Новим Роком 1899-им друк більшої повісти п. з.:

„ARGONAUCI“ Елїзи Ожешкової. і

ПРУСА „TAM!..“

Посїдаємо також ориґінальну працю славного нинї заграницею писателя **Станїслава Пшибишевского,** котрий написав для нас по польски поему прозою п. з.: **„JASNE NOCE“** ілюстровану К. БРОНЄВСКИМ.

Крім того в части белетристичній маємо запевнене сотрудництво таких писателїв, як: **Bałucki Michał, Ks. Chełmicki Zygmunt, Gliński Kazimierz, Gomulicki Wiktor, Jankowski Czesław, Jeske-Choiński Teodor, Jordan, Konopnicka Marya, Lubowski Edward, Or-ot, Reymont Władysław, Marya Rodziewiczówna, Sewer, Szymański Ad., Tetmajer Kaz.** і і.

Також помістимо для нас написані три специяльні студиї:
„WSPOŁCZEŚNI POECI POLSCY“ написав А. ЛЯНҐЕ.
„NOWA BELLETRYSTYKA POLSKA“ нап. А. ПОТОЦКИЙ.
„O KRYTYCE WSPOŁCZESNEJ POLSKIEJ“ нап. Володисл ЯБЛОНОВСКИЙ.

Посїдаємо також студию порівнавчу **Іґн. Матушевского:**

„Stanowisko Mickiewicza w literaturze powszechnej“,

та працю Л. КОРОТИНЬСКОГО **„O TOMASZU ZANIE“**

Помістимо також незнані доси

LISTY ZYGMUNTA KRASINSKIEGO do Delfiny Potockiej (1839-1843),

з поясненями Раймунда Станїслава КАМІНЬСКОГО.

Знаний фільософ і знаток Плятона п. **В. Лютославский,** жертвував нам ориґінальну а дуже популярну розвідку п. з.:

„Istnienie duszy“,

в котрій, на підставі науковій доводить, що в чоловіцї треба конче признати істнованє індивідуально-духового початку.

Дальші серії цікавої статї **Олександра Кравсгара**

„O DAWNYCH PAŁACACH WARSZAWSKICH“,

з многими ілюстрациями, вже маємо, а крім того дуже інтересну річ **Г. Садовского** п. з.:

„ORDERY I OZNAKI HONOROWE DAWNEJ POLSKI“.

В безплатнім додатку повістевім помістимо новий роман історичний звістного нинї угорского автора **Юлїя Вернера** п. з.:

„Z POPIOŁÓW“.

Красний тон і занимаючий роман з часів угорских війн домових, перетолкувала для „Tygodnik-a“ п. В. Ярошевска.

В ЧАСТИ ІЛЮСТРАЦИЙНІЙ подамо **репродукциї найзнаменитших малярів наших також і красками.**

Видавцї: ҐЕБЕТНЕР і ВОЛЬФ.

Передплату для ЛЬВОВА і ГАЛИЧИНИ принимає, числа оказові і проспекта даром висилає

Головна Аґенция і Експедиция „TYGODNIKA“ у Львові

Пасаж Гавсмана ч. 9 і всї книгарнї і контори письм.

Передплата виносить з додатками і премією т. є. з 12 томами письм Сєнкевича:

У Львові: квартально: **3** зр. **60** кр., піврічно: **7** зр. 20 кр., річно: **14** зр. **40** кр.

В Галичинї з пересилкою почтовою: квартально: **3** зр. **75** кр., піврічно: **7** зр. **50** кр., річно: **15** зр.

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера. — (Телефона число 569).